

Fund af småsommerfugle fra Danmark i 2014 (Lepidoptera)

Otto Buhl, Per Falck, Ole Karsholt, Knud Larsen & Flemming Vilhelmsen

Buhl, O., P. Falck, O. Karsholt, K. Larsen & F. Vilhelmsen: Records of Microlepidoptera from Denmark in 2014 (Lepidoptera).

Ent. Meddr. 83: 88-109. Copenhagen, Denmark 2016. ISSN 0013-8851.

This article reports and comments on interesting Danish Microlepidoptera collected in 2014 and include remarkable findings from previous years. The classification and nomenclature follow the Danish checklist (Karsholt & Stadel Nielsen, 2013). Eight species are reported as new to the Danish fauna: 1) *Eteobalea anonymella* Riedl, 1965 (Cosmopterigidae) and 2) *Mirificarma interrupta* (Curtis, 1827) (Gelechiidae): both were collected in light traps in Bornholm, 3) *Coleophora spiraeella* Rebel, 1916 (Coleophoridae): many larvae were found on *Spiraea* in a locality west of Copenhagen, 4) *Coleophora scabrida* (Toll, 1959) (Coleophoridae): many larvae were found on *Herniaria glabra* in a locality at the north coast of Zealand, 5) *Acleris schalleriana* (Linnaeus, 1761) (Tortricidae): three specimens were caught in Bornholm and in South- and West-Jutland, 6) *Phtheochroa schreibersiana* (Frölich, 1828) (Tortricidae) and 7) *Udea accolalis* (Zeller, 1867) (Crambidae): one specimen of each were caught in light traps in Bornholm, and 8) *Delplanqueia inscriptella* (Duponchel, 1836) (Pyralidae) which has been confused with the similar *D. dilutella* (Denis & Schiffermüller, 1775), from which it can be separated by being without the light transverse fascia near the base of the (more reddish) forewings; differences in the genitalia are found in the cornuti of the males and in the signa of the females: *D. inscriptella* is distributed in the eastern part of Denmark. We also transfer *Cacoecimorpha pronubana* (Hübner, 1799) (Tortricidae) from the observation list to the main list of Danish Lepidoptera because records of specimens caught in the countryside suggest that the species can survive the winters outdoors in Denmark. We moreover deal with three introduced species which have not earlier been recorded from Denmark: *Scardia boletella* (Fabricius, 1796) (Tineidae), *Phyllocnistis citrella* Stainton, 1856 (Gracillariidae) and *Tebenna micalis* (Mann, 1857) (Choreutidae).

The total number of Danish Cosmopterigidae is now 12, of Gelechiidae 180, of Coleophoridae 125, of Tortricidae 393, of Pyralidae 79 and of Crambidae 125. This results in a total of 1605 species of Microlepidoptera found in Denmark. The total amount of Macrolepidoptera recorded from Denmark is 967, bringing the number of Danish Lepidoptera to a total of 2572 species.

Correspondance to: Småsommerfuglelisten, Zoologisk Museum, Universitetsparken 15, DK-2100 København Ø, Danmark (e-mail: okarsholt@snm.ku.dk).

Denne oversigt over fund af nye, sjældne og biologisk eller faunistisk set interessante småsommerfugle er udarbejdet efter de samme retningslinjer som de 35 foregående artslister publiceret i Entomologiske Meddelelser.

Det blev et rekordvarmt år, siden de landsdækkende temperaturmålinger i Danmark startede i 1874.

Set som en helhed blev Danmarks årsmiddeltemperatur for 2014 opgjort til 10,0°C. Det er 2,3°C over normalgennemsnittet (7,7°C) beregnet over perioden 1961-90, og 1,2°C varmere end årsgennemsnittet for 10-års perioden 2001-2010. Rekord for det seneste varmeste år fra 2007 blev dermed slået med 0,5°C.

Siden 1870'erne er temperaturen i Danmark steget med omkring 1,5°C.

Juli 2014 havde rekord i antal sommerdøgn siden 1874 og 10 lokale tropedøgn samt 2 landsdækkende varmebølger - én hele 14 dage i træk. Landsdækkende hedebølge 5 dage i træk i juli.

Siden 2001, har årsmiddeltemperaturen (°C) for Danmark som helhed set således ud:

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
8,2	9,2	8,7	8,7	8,8	9,4	9,5	9,4	8,8	7,0	9,0	8,3	8,4	10,0

Året havde overskud af nedbør i forhold til gennemsnittet for både 1961-90 og 2001-2010. I gennemsnit fik Danmark 818 mm i 2014, hvilket er 106 mm over gennemsnittet for 1961-90 og 53 mm over gennemsnittet for 2001-2010. Årsnedbøren i Danmark er steget omkring 100 millimeter siden 1870'erne. Ved flere lejligheder var der kraftig regn og skybrud i alle tre sommermåneder.

Der blev registreret 1.727 solskinstimer over Danmark i 2014, hvilket er 232 timer eller 16% over normalen for 1961-90. Sammenlignes med antallet af soltimer i perioden 2001-2010 har solen dog skinnet 12 timer under gennemsnittet. Solskinstimerne har siden 1980 udvist en markant stigende tendens i Danmark. Mest sol fik Bornholm med 1.889 soltimer, mens Østjylland fik mindst med 1.659 soltimer.

Vi kan i denne liste berette om 8 arter, der er nye for den danske fauna: 1) *Eteobalea anonymella* Riedl, 1965 (Cosmopterigidae), 2) *Mirificarma interrupta* (Curtis, 1827) (Gelechiidae), 3) *Coleophora spiraeella* Rebel, 1916 og 4) *Coleophora scabrida* (Toll, 1959) (Coleophoridae), 5) *Acleris schalleriana* (Linnaeus, 1761) og 6) *Phtheochroa schreibersiana* (Frölich, 1828) (Tortricidae), 7) *Delplanqueia inscriptella* (Duponchel, 1836) (Pyralidae) og 8) *Udea accotalis* (Zeller, 1867) (Crambidae). Desuden overflyttes *Cacoecimorpha pronubana* (Hübner, 1799) (Tortricidae) fra den faunistiske observationsliste til den danske liste, fordi frilandsfund tyder på, at arten kan overvintre i Danmark. Herudover omtaler vi 3 indslæbte arter, der ikke tidligere er rapporteret fra Danmark: *Scardia boletella* (Fabricius, 1796) (Tineidae), *Phyllocnistis citrella* Stainton, 1856 (Gracillariidae) og *Tebenna micalis* (Mann, 1857) (Choreutidae).

Antallet af danske Cosmopterigidae er nu 12, Gelechiidae 180, Coleophoridae 125, Tortricidae 393, Pyralidae 79 og Crambidae 125. Det samlede antal Microlepidoptera (familierne Micropterigidae–Zygaenidae + Pyralidae–Crambidae) fundet i Danmark er nu 1605. Der blev i 2014 tilføjet to arter til listen over danske Macrolepidoptera (Bech *et al.*, 2015), der nu omfatter 967 arter. Der er således kendt 2572 sommerfuglearter fra Danmark.

Tabel 1. Pyralider rapporteret fra automatiske lysfælder i Danmark 2014.

Tabel 1. *Pyralidae* recorded from automatically operating light traps in Denmark 2014.

Pyralidae	SJ	EJ	WJ	NWJ	NEJ	F	LFM	SZ	NWZ	NEZ	B	I alt
<i>Aphomia zelleri</i> (Joan.)		1					40	1			19	61
<i>Oncocera semirubella</i> (Sc.)		295	15			1	79	51		880	183	1505
<i>Myelois circumvoluta</i> (Fourc.)					4		2	13	27	6	100	152
<i>Euchromius ocella</i> (Hw.)	3		5				1	12	2		103	127
<i>Crambus heringiellus</i> H.-S.											10	10
<i>Catoptria verellus</i> (Zinck.)								39		29	22	90
<i>Schoenobius gigantella</i> (D. & S.)		1	1				2	55	2		4	65
<i>Cynaeda dentalis</i> (D. & S.)									3			3
<i>Evergestis extimalis</i> (Sc.)		9	1				2	30	144	20	269	475
<i>Evergestis aenealis</i> (D. & S.)									2		25	27
<i>Udea ferrugalis</i> (Hb.)	90		270			1		74	14		21	470
<i>Loxostege turbidalis</i> (Tr.)											2	2
<i>Loxostege sticticalis</i> (L.)	1	2	1			1		16	8		1	85
<i>Pyrausta aerealis</i> (Hb.)												0
<i>Nascia cilialis</i> (Hb.)			1					5	1		13	20
<i>Sitochroa palealis</i> (D. & S.)		29					2	9	6		17	149
<i>Ostrinia palustralis</i> (Hb.)											5	5
<i>Mecyna flavalis</i> (D. & S.)											4	4
<i>Palpita vitrealis</i> (Rossi)	6	2	16			1		43	6		1	230
<i>Nomophila noctuella</i> (D. & S.)	145	62	310	7		1	2	561	616	1	161	4164
Samlet registrering	245	402	619	11	5	12	976	883	1	1116	3374	7644

Med den nye danske sommerfugle-fortegnelse er den såkaldte observationsliste blevet udvidet fra kun at omfatte arter, hvis faunistiske status i Danmark er uafklaret, til også at omfatte arter, hvis taxonomiske status er uafklaret. Med ændringerne omtalt i listen er der nu 11 arter af sommerfugle på førstnævnte og 10 arter på sidstnævnte.

Der blev i 2014 rapporteret 50 nye distriktsfund, hvilket er på niveau med de to foregående år. Vi beretter desuden om følgende fund af særlig interesse: *Phyllonorycter issikii* (Kumata), der blev fundet ny for Danmark i 2013, blev genfundet på Bornholm; af *Rhigognostis kovacsi* (Gozm.), der tidligere kun var kendt i et eksemplar, blev der fundet yderligere 2 stk. på Bornholm; *Pancalia nodosella* (Brd.), som vi rapporterede som ny for Danmark i 2013, blev genfundet i Nordvestjylland; af *Monochroa sepicolella* (HS.) der var kendt i to eksemplarer, blev der fundet endnu et eksemplar på Bornholm; af *Emmelina argoteles* (Meyr.), der tidligere kun var kendt i et eksemplar, blev der fundet 1 stk. på Bornholm; af *Acrobasis obtusella* (Hb.), der var kendt i et eksemplar fra Falster, blev der fundet to eksemplarer på Bornholm; af *Eccopisa effractella* Zell., der var kendt i et eksemplar fra Falster i 1992, blev der fundet 9 stk. på Bornholm og 1 stk. på Falster; af *Euzophera fuliginosella* (Hein.), der tidligere var kendt i tre eksemplarer fra 1961-84, blev der fundet 3 stk. ligeledes på Bornholm; af *Phycitodes lacteella* (Roth.), der tidligere kun var kendt i et eksemplar, blev der fundet 1 stk. på Bornholm.

I lighed med de foregående år bringer vi i tabel 1 en oversigt over (især) migrerende pyralider, der er indberettet fra automatiske lysfælder – og kun fra disse fælder, idet øvrige indberetninger om de pågældende arter er ret sporadiske. Sådanne 'træksommerfugle' omtales kun i listen, hvis de repræsenterer nye distriktsfund, eller hvis der er tale om særligt sjældne arter.

Sammenskrivningen af alle tidligere lister over fund af småsommerfugle siden tillæget til C. S. Larsens fortegnelse (1927) er nu blevet opdateret (Buhl *et al.*, 2015), således at den også indeholder oplysningerne fra 2013-listen (Buhl *et al.*, 2014). Formålet med disse årlige lister er at publicere fund af nye, sjældne og biologisk eller faunistisk set interessante småsommerfugle. Det grundlæggende kriterium for udvælgelsen af fund til listen er, at disse skal indeholde nye oplysninger. Derfor gentages fund af sjældnere arter fra allerede kendte lokaliteter kun i mindre omfang. Herved adskiller småsommerfuglelisterne sig fra de årlige fundlister over Macrolepidoptera, der publiceres som tillæg til *Lepidoptera* (Bech *et al.*, 2015). Nye distriktsfund skal verificeres af en af listens forfattere.

Den systematiske opdeling, rækkefølgen, nomenklaturen, forkortelser af autornavne samt opdelingen af Danmark i distrikter følger den nyeste danske sommerfuglefortegnelse (Karsholt & Stadel Nielsen, 2013). Fund af præimaginale stadier medtages normalt kun, hvis der foreligger klækket materiale. Navne på planter følger »Dansk flora« (Frederiksen *et al.*, 2006). Forkortelserne NHMÅ og ZMUC henviser henholdsvis til Naturhistorisk Museum, Århus og Zoologisk Museum, København.

Lokalitetsangivelserne følger GST Kortviser (2016), således at de i forbindelse med distriktsangivelserne kan findes entydigt på denne internetside. Småsommerfuglelisten er et kollektivt produkt, men i de tilfælde, hvor enkeltpersoner har leveret grundige kommentarer til en art, anføres de ansvarliges navne i parentes efter kommentarerne, på samme måde som finderne angives i parentes efter de enkelte fund.

Næste årsliste vil blive udarbejdet efter de samme retningslinjer. Indberetninger om fund af småsommerfugle fra 2015 bedes sendt på email til en af forfatterne. Vi anmoder om at få tilsendt oplysning om interessante fund, idet det ikke er muligt for os at gennemgå alle fund, der indberettes på internetsider (fx www.lepidoptera.dk/bugbase eller www.fugleognatur.dk).

NEPTICULIDAE

Stigmella sakhalinella Pupl. LFM: PF46 Kramnitse, 1 la. 7.ix.2014, *Betula* (Birk) (P. Szy-ska).

Ectoedemia atrifrontella (Stt.). NEZ: UB47 København Ø, 1 stk. 6.-10.viii.2014 (O. Karsholt).

PRODOXIDAE

Lampronia luzella (Hb.). SJ: MG91 Gasse Hede, 1 stk. 17.vii.2013 (E. Palm).

TINEIDAE

Karsholtia marianii (Rbl.). SJ: NF27 Kollund Skov, 1 stk. 15.vi.2014 (E. Palm); F: PG21 Vester Stigtehave, 1 stk. 11.vi.2014 (E. Palm).

[*Scardia boletella* (F.)] EJ: Randers Havn, 1 stk. 7.vi.2014 (M. Graversen, coll. NHMÅ).
Ny indslæbt art for Danmark.

Arten (fig. 1) er med et vingefang på 34-60 mm let genkendelig alene på grund af sin størrelse. Den kan endvidere kendes på det karakteristiske forvingemønster samt på, at palpernes mellemste led har sidebørster.

Genitalierne er afbildet af Bengtsson *et al.* (2008) og Gaedike (2015).

Larven er hvidgrå med mørkere pinacula og sort hoved og nakkeskjold. Den lever overvintrende i *Fomes fomentarius* (tøndersvamp), der vokser på gamle *Fagus* (bøg) og *Betula* (birk). I litteraturen omtales den også fra *Piptoporus betulinus* (birkeporesvamp) og *Gandomera* (lakporesvamp) og på *Alnus* (el) og *Ulmus* (elm). Den opholder sig først i svampens frugtlegerne, men gnaver sig siden ind i træet. Larver røber sig ved et aflangt, næsten centimetertykt ekskrementspind, der hænger ned fra svampen. Den kan især i ungdomsstadierne forveksles med larven af *Morophaga choragella* (Denis & Schiffermüller, 1775), men finder man grove, runde, blyantstykke gange, som går lige gennem svampen og ind i veddet bagved, drejer det sig sandsynligvis om spor efter *S. boletella*. Arten holder til i naturskov med store, svampebevoksede birke eller bøge. Flyvetiden er juni-juli, hvor den voksne sommerfugl kan findes på stammerne eller ved lyslokning (Fritz, 2004; Bengtsson *et al.*, 2008, Bury *et al.*, 2014).

Arten er fundet spredt over store dele af Nord-, Mellem- og Østeuropa, østpå gennem Sibirien. Nærmest os forekommer den i Halland og det nordlige Skåne (Artdatabanken, 2015).

Det danske fund blev gjort på en oplagsplads for tømmer importeret fra Østeuropa (Gravesen, 2014). Ved gentagne indslæbninger kan det ikke udelukkes, at arten kan brede sig til omkringliggende skove, selv om en Fritz (2004) på baggrund af artens forekomst i Halland beregnede, at den har et spredningspotentiale på kun få hundrede meter pr. år. (O. Karsholt)

Fig. 1. *Scardia boletella* (F.) EJ: Randers Havn.
Foto M. Gravesen

Triaxomera parasitella (Hb.). F: NG84 Odense, Stige, 1 stk. 10.vi.2014 (O. Buhl).

Tinea steueri Pet. LFM: PF36 Vindeholme Skov, 1 stk. 22.v.2014 (K. Gregersen).

[*Oinophila v-flava* (Hw.)]. NEZ: UB36 Vallensbæk, i antal 15.-19.iv.2014, i plantecenter (P. Falck). Indslæbt art.

Tidligere kun kendt fra vinkælder i F: Fåborg, 1915 (Larsen, 1916: 228).

ROESLERSTAMMIIDAE

Roeslerstammia erxlebella (F.). F: NG85 Otterup Skov, 1 stk. 6.ix.2014 (N. Lykke).

BUCCULATRICIDAE

Bucculatrix thoracella (Thbg.). NEZ: UB47 Frederiksberg, pup. i antal 8.v.2001, UB47 Vanløse, 1 stk. 4.viii. 2013 (F. Vilhelmsen), UB47 Søborg, 1 stk. 5.viii.2014 (K. Larsen).

Bucculatrix cristatella (Zell.). SJ: MF99 Løgumkloster Plantage, 1 stk. 25.v.2014 (E. Palm). **Ny for SJ.**

GRACILLARIIDAE

Caloptilia azaleella (Brants). EJ: NH72 Åbyhøj, 1 stk. 2.viii.2014 (S. B. Christensen); F: NG85 Otterup Skov, 2 stk. 18.ix.2006 og 9.x.2014 (N. Lykke); LFM: UA39 Mandemarke, 1 stk. 15.-17.vii.2014 (O. Karsholt). **Ny for F og LFM.**

Caloptilia falconipennella (Hb.). WJ: MG45 Blåvand, 1 stk. 18.-30.x.2014 (P. Falck, V. Hansen); NEZ: UB47 Søborg, 1 stk. 19.iv.2014 (K. Larsen). **Ny for WJ.**

Caloptilia fidella (Reutti). B: VA99 V. Sømarken, 1 stk. 25.x.2014 (P. Falck).

Caloptilia semifascia (Hw.). B: VA99 V. Sømarken, 1 stk. 25.x.2014 (P. Falck). **Ny for B.**

Caloptilia hemidactylella (Den. & Schiff.). F: PG23 Sprogø, 1 stk. 9.-13.vii.2014 (O. Buhl, L. Jensen); NEZ: UB47 Søborg, 2 stk. 23.iv. og 17.vii.2014 (K. Larsen). **Ny for NEZ.**

Acrocercops brongniardella (F.). F: NG84 Odense, Stige, 1 stk. 9.vii.2014 (O. Buhl); NWZ: PG27 Røsnæs, 1 stk. 5.ix.2014 (U. Seneca).

Phyllonorycter roboris (Zell.). EJ: NH31 Højkol, 1 stk. 18.v.2014 (S. B. Christensen); B: WA09 Snogebæk, 1 stk. 26.v.2014 (P. Falck). **Ny for B.**

Phyllonorycter issikii (Kumata). B: WB00 Nexø, flere la. 10.viii.2014, *Tilia* sp. (lind) (P. Falck). Arten blev fundet ny for Danmark på Bornholm i 2013.

Phyllonorycter apparella (HS.). SJ: MF89 Sdr. Sejerslev, 2 stk. 29.-30.vii.2014 (E. Palm); F: PG05 Viby Kirke, 1 stk. 24.viii.2014 (B. K. Stephensen); NWZ: PG27 Røsnæs, 6 stk. 27.vii.-3.viii.2014 (U. Seneca); LFM: UA39 Mandemarke, 4 stk. 18.vii.-2.viii.2014 og UA49 Møns Klint syd, 9 stk. 18.vii.-9.viii.2014 (O. Karsholt), UA07 Horreby Lyng, 1 stk. 24.vii.2014 (R. Voith), PF46 Kramnitse, 5 stk. 31.vii.-5.viii.2014, PF95 Gedesby, 27 stk. 31.vii.-6.viii.2014 og PF95 Bøtø, 5 stk. 31.vii.-6.viii.2014 (K. Larsen); NEZ: UB47 København Ø, 3 stk. 17.-27.vii.2014 (O. Karsholt); UB47 Vanløse, 4 stk. 23.vii.-1.viii.2014 (F. Vilhelmsen), UC32 Gilbjerg Hoved, 5 stk. 26.vii.-1.viii.2014 (F. Vilhelmsen), UB48 Tårnbæk, 1. stk. 1.-13.viii.2014 og UB47 Søborg, 3 stk. 15.viii.2014 (K. Larsen); B: VA99 Raghammer, >150 stk. 26.vii.2014, på ét lystårn (P. Falck). Arten optrådte i stort antal 24.-30.vii.2014, især på sydkysten af Bornholm. **Ny for F, NWZ og NEZ.**

Fig. 2. *Phyllocnistis citrella* (Stt.) Han, B: Nexø, 5 mm.

[*Phyllocnistis citrella* (Stt.)]. NEZ: UB26 Greve, antal la. og pup. 23.viii.2014 *Citrus* sp. (citron) (P. Falck); B: WB00 Nexø, antal la. og pup. 28.vi.2014 *Citrus* sp. (citron) (P. Falck). **Ny indslæbt art for Danmark.**

Arten (fig. 2) er meget lille med et vingefang på 4-5,5 mm. Den ligner især *P. saligna* (Zeller, 1839) og *P. ramulicola* (Langmaid & Corley, 2007), men *citrella* kendes på at være mere lyst gullig bestøvet i den yderste del af vingen samt området imellem de to længdegående sorte streger på inderste del af vingen.

Larven lever minerende i de helt spæde og friske blade af *Citrus* sp. (citron), hvorved bladene krølles sammen. Forpupningen sker i en hvid kokon i en ombøjede bladdkant. Den regnes for et alvorligt skadedyr.

P. citrella er beskrevet fra Indien og har siden spredt sig til Australien, Afrika, Amerika og Sydeuropa, hvor den er fundet i alle Middelhavslandene, desuden enkeltfund fra Belgien og Holland. De danske fund er gjort i væksthuse.

Phyllocnistis citrella (Stainton, 1856) placeres i den danske fortegnelse (Karsholt & Stadel Nielsen, 2013:19) før *P. labyrinthella* (Bjerkander, 1790). (P. Falck).

YPONOMEUTIDAE

[*Zelleria oleastrella* (Mill.)]. WJ: MG45 Blåvand, 1 stk. 18.-30.x.2014 (P. Falck, V. Hansen); NEZ: UB49 Høsterkøb, 1 la. 1.ix.2014, *Olea europaea* (oliven) (F. J. Nielsen), UB48 Bagsværd, antal la. 7.ix.2014, *Olea europaea* (oliven) (F. J. Nielsen). **Indslæbt art.**

PLUTELLIDAE

Rhigognostis kovacsi (Gozm.). B: WA09 Dueodde, 1 stk. 3.-27.x.2014 (B. J. K. Nielsen), WA09 Snøgebæk, 1 stk. 31.x.2014 (P. Falck).

Tidligere kendt i 1 eksemplar også fra Bornholm i 2006.

GLYPHIPTERIGIDAE

Digitivalva reticulella (Hb.). NWZ: PG27 Røsnæs, 1 stk. 26.vii.2014 (U. Seneca); NEZ: UB47 Vanløse, 1 stk. 3.viii.2014 (F. Vilhelmsen). **Ny for NWZ.**

Acrolepia autumnitella (Curt.). F: NG65 Fogense Pynt, 1 la. 20.ix.2014 *Solanum dulcamara* (bittersød natskygge) (O. Buhl); B: WB00 Nexø, antal la. 28.viii.2014, *Solanum dulcamara* (bittersød natskygge) (P. Falck).

YPSOLOPHIDAE

Ypsolopha ustella (Cl.). SJ: MG91 Hønning Mose, 1 stk. 30.iii.2014 (E. Palm). **Ny for SJ.**

Ochsenheimeria vacculella FR. B: WB00 Årsdale, 1 stk. 14.vii.2014 (P. Falck).

PRAYDIDAE

[*Prays citri* (Mill.)]. B: WB00 Nexø, antal la. 9.v.2014 *Citrus* sp. (citron) (P. Falck); NEZ: UB26 Greve antal la. og pu. 23.viii.2014 *Citrus* sp. (citron) (P. Falck). **Indslæbt art.**

LYONETIIDAE

Lyonetia prunifoliella (Hb.). EJ: PH14 Glatved, 1 stk. 25.-30.vii.2014 (P. Falck, V. Hansen). **Ny for EJ.**

AUTOSTICHIDAE

Oegoconia deauratella (HS.). SJ: MF89 Sdr. Sejerslev, 1 stk. 6.viii.2014 (E. Palm). **Ny for SJ.**

OECOPHORIDAE

Batia lunaris (Hw.). F: PF18 Vindeby, Lindelse, 1stk. 6.vii.2014 (J. Trepax); LFM: UA39 Mandemærke, 1 stk. 6.-14.vii.2014 (O. Karsholt).

DEPRESSARIIDAE

Agonopterix ciliella (Stt.). SJ: MF89 Sølsted Mose, 1 la. 17.vii.2014, *Peucedanum palustre* (kær-svovlrod) (E. Palm). **Ny for SJ.**

Depressaria ultimella Stt. SJ: MG71 Nr. Tvismark, Rømø, 1 stk. 21.iv.2014 (E. Palm). **Ny for SJ.**

Depressaria pulcherrimella Stt. SJ: MF79 Tingdal, 1 la. 3.vi.2014, *Pimpinella* sp. (pimpinelle) (E. Palm).

Depressaria douglasella (Stt.). B: WB01 Saltuna, 1 stk. 20.ix.2014 (P. Falck).

Depressaria albipunctella (Den. & Schiff.). LFM: PF46 Hobyskov, 1 stk. 8.-12.x.2014 (F. Vilhelmsen).

ETHMIIDAE

Ethmia dodecea (Hw.). LFM: PF46 Hobyskov, 1 stk. 1.-9.vii.2014 (F. Vilhelmsen).

COSMOPTERIGIDAE

Pancalia nodosella (Brd.). NWJ: NJ03 Bulbjerg, i antal 16.-17.v.2014 (P. Falck).

Eteobalea anonymella (Riedl). B: WB00 Årsdale, 1 stk. 24.vii.2014 (P. Falck). **Ny for Danmark.**

Arten (fig. 3) ligner ikke andre danske arter, dog er der en vis lighed med gelechiiden *Eulamprotes wilkella* (Linnaeus, 1758), men denne kendes nemt på de typiske gelechiide-bagvinger.

Genitalierne afbildes af Koster & Sinev (2003).

Biologien er ukendt.

E. anonymella er kendt fra de fleste lande i Europa med undtagelse af England, Belgien, Holland og Norge. I Sverige kendes arten fra Skåne, Småland, Øland og Gotland. Flyvetiden er fra maj til ind i august måske i to overlappende generationer. Det danske eksemplar er taget i lysfælde.

Eteobalea anonymella (Riedl, 1965) placeres i den danske fortegnelse (Karsholt & Stadel Nielsen, 2013: 23) efter *Pancalia nodosella* (Bruand, 1850). (P. Falck).

Fig. 3. *Eteobalea anonymella* (Riedl). Han, B: Årsdale, 11 mm.

GELECHIIDAE

Anarsia lineatella Zell. SJ: MF89 Sdr. Sejerslev, 1 stk. 12.vii.2014 (E. Palm). **Ny for SJ.**

Platyedra subcinerea (Hw.). B: VB80 Rønne, 1 stk. 25.v.2014, WB00 Årsdale, 1 stk. 14.viii.2014 og WB00 Malkværn, 1 stk. 5.ix.2014 (P. Falck).

Bryotropha basaltinella (Zell.). LFM: UA39 Mandemarke, 1 stk. 30.vii.-2.viii.2014 (O. Karsholt); NEZ: UB47 Vanløse, 16 stk. 21.vii.-4.viii.2014 (F. Vilhelmsen); B: VA99 Sømarken, 3 stk. 5.-9.viii.2014 (P. Falck). **Ny for LFM og B.**

Monochroa cytisella (Curt.) SJ: MG91 Lindet Skov, 6 stk. 19.vi.2014 og 2 stk. 2.viii.2014 (E. Palm), MF89 Sdr. Sejerslev, 1 stk. 8.vii.2014 (E. Palm). **Ny for SJ.**

Monochroa sepicolella (HS.). B: WB00 Grisby, 1 stk. 30.v.2014 (P. Falck). 3. danske eksemplar.

Eulamprotes superbella (Zell.). LFM: PF46 Kramnitse, 2 stk. 25.v.2014 (K. Gregersen).

Mirificarma interrupta (Curt.). B: VA99 Sømarken, 1 stk. 25.v.2014 (P. Falck). **Ny for Danmark.**

Denne smukke og karakteristiske art (fig. 4) har en vis lighed med *M. mulinella* (Zeller, 1839), men denne har mange mørke skæl i de lyse partier på vingen, der bevirker, at den ikke virker nær så kontrastrig og skarpt tegnet som *interrupta*. Desuden er flyvetiden forskellig, idet *interrupta* flyver i april-juni og *mulinella* fra sidst i juli og ind i september.

Genitalierne er afbildet af Huemer & Karsholt (1999).

Larver lever på *Cytisus scoparius* (gyvel) samt *Genista* sp. (visse) mellem sammenspundne blade i sensommeren (Huemer & Karsholt, 1999).

M. interrupta er kendt fra Mellem- og Sydvesteuropa, nærmest er den kendt fra Holland, Tyskland og den vestlige del af Polen; den kendes ikke fra Skandinavien. Det danske eksemplar er taget i lysfælde.

Mirificarma interrupta (Curtis, 1827) placeres i den danske fortegnelse (Karsholt & Stadel Nielsen, 2013: 25) efter *M. mulinella* (Zeller, 1839). (P. Falck).

Fig. 4. *Mirificarma interrupta* (Curt.). Han, B: Sømarken, 16 mm.

Gnorimoschema herbichii (Now.). B: WB00 Årsdale, 1 stk. 26.vii.2014 (P. Falck). **Ny for B.**

[*Tuta absoluta* (Meyr.)]. NEZ: UB47 København Ø, 1 stk. 15.ix.-2.x.2014 (O. Karsholt). Observationsart. 3. fund i Danmark.

Caryocolum proxima (Hw.). B: WB00 Malkværn, 1 stk. 30.v.2014 og WB00 Grisby, 1 stk. 28.vii.2014 (P. Falck).

Teleiodes flavimaculella (HS.). B: VA99 Sømarken, 1 stk. 20.vi.2014 (P. Falck).

COLEOPHORIDAE

Coleophora spiraeella Rbl. NEZ: UB37 Hvissinge, antal la. 25.x.2014 *Spiraea* sp. (*spiraea*) (P. Falck). **Ny for Danmark.**

Med et vingefang på 9-11 mm hører arten (fig. 5) til de mindre Coleophoridae. Den er ensfarvet gråsort og let metalskinnende og ligner derved flere andre arter i slægten, især *C. fuscocuprella* Herrich-Schäffer, 1855, *C. violacea* (Strøm, 1783) og *C. potentillae*

Elisha, 1885; *spiraella* kan kendes på de ensfarvede mørke antenner, der hos *violacea* har hvide spidser og hos de to øvrige arter er sort- hvid ringede.

Genitalierne er afbildet hos Razowski (1990).

Larven lever i en sæk, der består af et stykke blad udskåret af bladvormen. Den lever minerende i sensommeren og om efteråret på forskellige arter *Spiraea* (*spiræa*) og laver tydelige minepletter; de fleste af larverne overvintrer som fuldvoksne, mens enkelte overvintrer som små og bliver fuldvoksne følgende forår. Overvintringen sker i sækken, der spindes fast i en grenvinkel lidt nede på planten; nogle af de fuldvoksne sække kravler lidt rundt om foråret uden at æde inden forpupning. Flyvetiden er juni-juli.

C. spiraella kendes i Europa kun fra Italien, Østrig, Slovakiet, Tjekkiet, Ungarn, Tyskland og Polen samt Sverige, hvor arten blev opdaget i 1996 og senere har bredt sig i den sydøstlige del af landet (Skåne, Småland, Öland, Östergötland, Södermanland og Upland). Sækkene blev fundet på nogle *Spiræa*-buske tæt på en befærdet landevej.

Coleophora spiraella Rebel, 1916 placeres i den danske fortegnelse (Karsholt & Stadel Nielsen, 2013: 26) før *C. lutipennella* (Zeller, 1838). (P. Falck).

Fig. 5. *Coleophora spiraella* Rbl. Han, NEZ: Hvis-singe, 11 mm.

Coleophora hydrolapathella Her. B: VA99 Sømarken, 1 stk. 9.vii.2014 (P. Falck). **Ny for B.**

Coleophora hemerobiella (Scop.). LFM: UA39 Mandemarke, 1 stk. 18.-27.vii.2014 (O. Karsholt).

Coleophora currucipennella Zell. B: VB90 Almindingen, 1 stk. 14.vii. og 2 stk. 15.vii.2014 (P. Falck), WB00 Årsdale, 1 stk. 5.vii.2014 (P. Falck). **Ny for B.**

Coleophora conspicuella Zell. F: PG06 Langø N, Tange, 1 la. 29.v.2014, *Centaurea jacea* (almindelig knopurt) (N. Lykke).

Coleophora scabrida Toll. NEZ: PH81 Melby Overdrev, antal la. 10.vii.2014, *Herniaria glabra* (brudurt) (P. Falck). **Ny for Danmark.**

Arten (fig. 6) har et vingefang på 10-12 mm og kendes især på den markante hvide forkant og de sort-hvid ringede antenner. *C. scabrida* ligner flere andre *Coleophora*-arter, bl.a. de to lidt større arter *C. adelogrammella* Zeller, 1849 og *C. succursella* Herrich-Schäffer, 1855, der dog ikke har tydeligt ringede antenner. Arten ligner desuden *C. mil-lefolii* Zeller, 1849, der ikke har så markant hvid forkant, samt især *C. gnaphalii* Zeller,

Fig. 6. *Coleophora scabrida* Toll. Han, NEZ: Melby Overdrev, 11 mm.

1849, der har mere hvidlig iblanding i forvingen. En sikker bestemmelse af ikke klækkede eksemplarer vil kræve undersøgelse af genitalierne. Disse afbildes hos Razowski (1990).

Larven lever i en spunden rørsæk beklædt med sandkorn. Den lever på bladene af *Herniaria glabra* (brudurt) fra juni til august og overvintrer som fuldvoksen. Flyvetiden er maj-juni og til tider i en delvis anden generation sidst i juli. Arten er meget biotopskrævende, idet værtsplanten kun vokser på bar sand- eller grusbund, og derved er meget sårbar for tilgroning.

C. scabrida er fundet spredt i det meste af Europa, nærmest i Baltikum, Sverige, Polen og Tyskland.

Coleophora scabrida Toll, 1959 placeres i den danske fortegnelse (Karsholt & Stadel Nielsen, 2013: 27) efter *C. gnaphalii* Zeller, 1839. (P. Falck).

Coleophora saponariella Heeger. NEZ: UB47 København Ø, 1 stk. 17.-27.vii.2014 (O. Karsholt).

Coleophora salicorniae Hein. & Wck. F: PG23 Sprogø, 3 la. 11.x.2014, *Salicornia europaea* (salturt) (O. Buhl, L. Jensen).

ELACHISTIDAE

Elachista serricornis (Stt.). LFM: PF57 Lysemose, 2 stk. 7. & 9.vi.2014 (P. Szyska).

Elachista pomerana Frey. SJ: MF89, Sølsted Mose, 17.vii.2014 (E. Palm). **Ny for SJ.**

PARAMETRIOTIDAE

Chrysoclista linneella (Cl.). LFM: UA18 Stubbekøbing, i antal 2.-3.vii.2014 (K. Bech, B. J. K. Nielsen).

MOMPHIDAE

Mompha divisella HS. SJ: MG71 Rømø, Nr. Tvismark, 12 stk. 21.iv. og 4 stk. 26.iv.2014 (E. Palm). **Ny for SJ.**

BLASTOBASIDAE

Blastobasis phycidella (Zell.). B: VA99 V. Sømarken, 1 stk. 25.v.2014 (P. Falck).

PTEROPHORIDAE

Platyptilia isodactylus (Zell.). NEJ: NJ74 Dronninglund Storskov, 1 stk. 10.vi.2014. (S. B. Christensen). **Ny for NEJ.**

Stenoptilia zophodactyla (Hb.). WJ: MG45 Blåvand, 1 stk. 8.-14.viii.2014 (P. Falck, V. Hansen), MG47 Kærgård Plantage, 1 stk. 11.x.2014 (B. J. K. Nielsen). **Ny for WJ.**

Oxyptilus ericetorum (Stt.). NEZ: PH81 Melby Overdrev, 5 stk. 4.vii.2014 (S. B. Christensen, K. Gregersen).

Crombrugghia distans (Zell.). SJ: MG81 Birkelev Tuegrave, 1 stk. 7.vi.2014 (E. Palm). **Ny for SJ.**

Buckleria paludum (Zell.). LFM: UA07 Horreby Lyng, 1 stk. 17.vi.2014 (P. Szyska).

Pselnophorus heterodactyla (Müll.). F: NG85 Bårdesø Mose, Rishave, 1 stk. 8.vi.2014 (N. Lykke).

Emmelina argoteles (Meyr.). B: WB01 Saltuna, 1 stk. 5.viii.2014 (P. Falck). 2. eksemplar fra Danmark.

CHOREUTIDAE

[*Tebenna micalis* (Mann, 1857)]. NEZ: UB47 Københavns Grønttorv, antal la. 8.iv. 2014, *Helichrysum italica* (karryplante) (F. J. Nielsen), UB39 Birkerød, antal la. 15.iv. 2014, *Helichrysum italica* (karryplante) (P. Falck). **Ny indslæbt art for Danmark.**

Arten (fig. 7) kendes fra den lignende *T. bjerkandrella* (Thunberg, 1784) på at have en sort, ofte let sølvskinnende plet nederst i mellemfeltet.

Genitalierne afbildes hos Diakonoff (1986).

Fig. 7. *Tebenna micalis* (Mann, 1857). Hun, NEZ: Birkerød, 11 mm.

Larven lever ofte selskabeligt i et ekskrementfyldt spind mellem bladene af *Helichrysum italicum* (karryplante), *Pulicaria dysenterica* (strandloppeurt) og *Anaphalis triplinervis* (perlekurv).

T. micalis er udbredt i Sydeuropa. Den er de seneste årtier fundet i Tyskland og Østrig, ofte i haver. I England blev arten fundet i starten af 1980'erne, hvor den først blev fejlbestemt som *bjerkandrella*; her regnes *micalis* som migrant, og den kan i nogle år have ynglepopulationer på strandloppeurt. Set i lyset af de danske fund kan spredning og migration måske forklares med indslæbning. Larverne er alle fundet på karryplanter importeret fra Italien.

Tebenna micalis (Mann, 1857) placeres i den danske fortegnelse (Karsholt & Stadel Nielsen, 2013: 30) efter *T. bjerkandrella* (Thunberg, 1784). (P. Falck, F. J. Nielsen).

Choreutis pariana (Cl.). B: WB00 Malkværn, 1 stk. 2.x.2014 og WB00 Grisby, 1 stk. 2.x.2014 (P. Falck).

TORTRICIDAE

Ditula angustiorana (Hw.). NWJ: NH05 Stoholm, 1 stk. 10.vii., 4 stk. 20.vii. og 2 stk. 22.vii.2014 (Å. Thorup). **Ny for NWJ.**

Epagoge grotiana (F.). NWJ: NH05 Lånrum, 1 stk. 30.v.2014 (Å. Thorup). **Ny for NWJ.**

Choristoneura diversana (Hb.). LFM: UA49 Liselund, 1 stk. 7.-18.vii.2010 (K. Larsen). **Ny for LFM.**

Cacoecimorpha pronubana (Hb.). F: PG13 Nyborg, 5.vii.2014 (B. Lynggård); B: WB00 Nexø, la. i antal 26.iv.2014, på *Vaccinium vitis-idaea* (tyttebær) (produceret i Midtjylland) (P. Falck).

Den ret variable art (fig. 8a, b) kan minde om *Archips*- og *Choristoneura*-arter, men adskiller sig ved de orange bagvinger, der hos hannen ofte er sorte langs sømmen.

Genitalierne er bl.a. afbildet på TortAI (Gilligan & Epstein, 2014).

Også larven er variabel. Ifølge Fisher (1924, her refereret fra Bradley *et al.*, 1973) afhænger larvens farve af værtsplanten. Kroppen har forskellige grønne nuancer, og hoved og nakkeskjold kan være fra brungrøn til sortagtig. Den er yderst polyfag. Signorile (2012) skriver med henvisning til oplysninger fra CABI, at den er kendt fra 138 forskelli-

Fig. 8a-b. *Cacoecimorpha pronubana* (Hb.). Figa 8a. Han, NEZ: Vallensbæk, 18 mm. Fig. 8b. Hun, B: Nexø, 23 mm.

ge planteslægter, og hun føjer selv *Drosera capensis* (kap soldug) til listen. Larven synes dog at have en forkærlighed for *Dianthus* (nellike) og er et alvorligt skadedyr på dyrkede nelliker. Der er derfor en omfattende litteratur om artens biologi og bekæmpelse. Sommerfuglen flyver på vore breddegrader i to kuld: maj-juni og august-oktober. Hannen flyver i solskinnet om dagen, og begge køn kommer til lys. Larven af 2. kuld overvintrer (Bradley *et al.*, 1973).

Udbredelsen omfatter Mellem- og Sydeuropa samt Nordafrika og Tyrkiet (Bradley *et al.*, 1973), og arten er desuden indslæbt til Sydafrika og Nordamerika. Nærmest os forekommer den i Sydengland og Nordtyskland (fx Hamburg og Berlin).

C. pronubana tilhører en gruppe sommerfugle, som i Danmark forekommer både inden- og udendørs. Den bliver utvivlsomt indslæbt regelmæssigt med pryddplanter og kan formere sig i væksthuse, men samtidig optræder den i det fri på en måde, der tyder på, at den også kan gennemføre sin livscyklus udendørs i Danmark. Derfor overfører vi arten fra den faunistiske observationsliste til den danske liste. (O. Karsholt)

Lozotaeniodes formosana (Fröl.). NEZ: UB47 Vanløse, 1 stk. 3.vii.2014 (F. Vilhelmsen).

Cnephasia genitalana Pierce & Metc. SJ: MF89 Sdr. Sejerslev, 1 stk. 18.vii.2014 (E. Palm). **Ny for SJ.**

Fig. 9. *Acleris schalleriana* (L.) Hun, B: Slotslyngen, 18 mm.

Acleris schalleriana (L.). SJ: MG70 Kirkeby Plantage, Rømø, 1 stk. 9.xi.2014 (B. Lynggård); WJ: MG56 Bordrup, 1 stk. 12.-31.x.2014 (E. Vesterhede, F. Vilhelmsen); B: VB82 Slotslyngen, 1 stk. 5.iv.2014 (P. Falck). **Ny for Danmark.**

Arten (fig.9) kan have en betydelig lighed med visse former af *A. hastiana* (Linnaeus, 1758). *A. schalleriana* kendes på, at grundfarven er rødbrun, og selv hos grålige eksemplarer findes iblanding af rødbrune skæl. Det bedste kendetegn er imidlertid flere rækker sorte pletter, der består af opretstående skæl, som hos *hastiana* mangler på den yderste del af vingen. Dette kendetegn ses tydeligt under lup. Vingefang 16-20 mm.

Der er tydelige genitalforskelle både på hanner og hunner; disse afbildes hos Razowski (2002) og Svensson (2006).

Larven er gulligrøn med lysebrunt hoved og nakkeskjold; den lever mellem sammenspundne blade af *Viburnum lantana* (pibe-kvalkved) og *Viburnum opulus* (almindelig kvalkved) i juli-august. Flyvetiden er fra august overvintrende til april-maj, mod syd kan arten have en sommergeneration.

Det var ventet at *schalleriana* ville dukke op i Danmark, idet den er vidt udbredt i Europa og fundet i samtlige vore nabofaunaer. De danske eksemplarer er taget på lys og sukkerlokning.

Acleris schalleriana (Linnaeus, 1761) placeres i den danske fortegnelse (Karsholt & Stadel Nielsen, 2013: 32) efter *A. effractana* (Hübner, 1799). (P. Falck).

Acleris lorquiniana (Dup.). EJ: NH71 Ajstrup Strand, 1 stk. 1.-3.xi.2014 (S. B. Christensen). **Ny for EJ.**

Acleris cristana (Den. & Schiff.). EJ: NG68 Glud, 1 stk. 26.ii.2014 (P. E. Jørgensen); NEJ: NJ94 Lyngså Sønderklit, 1 stk. 19.v.2014 (E. Palm); F: NG84 Odense, Stige, 1 stk. 20.vii.2014 (O. Buhl), PG23 Sprogø, 3 stk. 25.vii.-2.viii.2014 (O. Buhl, L. Jensen). **Ny for NEJ.**

Acleris hyemana (Hw.). F: NG72 Storelung, 1 stk. 17.ix.2014 (N. Lykke); B: WA09 Dueodde, i antal 10.x.2014 (P. Falck).

Acleris logiana (Cl.). SJ: MG70 Rømø, Vråby Plt., 2 stk. 1.xi.2014 (B. Lynggård); WJ: MG55 Skallingen, 1 stk. 4.-17.x.2014 (P. Falck, V. Hansen). **Ny for SJ.**

Acleris rufana (Den. & Schiff.). SZ: PG64 Sorø Sønderskov, i antal 19.ix.2014 (K. Gregersen).

Fig. 10. *Phtheochroa schreibersiana* (Fröl.) Hun, B: Årsdale, 15 mm.

Phtheochroa schreibersiana (Fröl.) B: WB00 Årsdale, 1 stk. 23.v.2014 (P. Falck). **Ny for Danmark.**

Arten (fig. 10) er let genkendelig, men kan ved første øjekast ligne *P. gilvicomana* (Zeller, 1847). De to arter kan adskilles på, at det rødorange rodfelt er bredere ved forvingekanten hos *schreibersiana*, der med et vingefang 12-16 mm også er en smule større.

Genitalierne afbildes af Razowski (2002).

Larven lever først mellem sammenspundne blade, senere i skudspidser eller bladstilke af *Ulmus* (elm), *Prunus padus* (hæg) og *Populus* (poppel), undertiden i galler forårsaget af bladlus. Den overvintrer som fuldvoksen og forpupper sig om foråret under bark (Bradley *et al.*, 1973, Razowski, 2002, Svensson, 2006). Flyvetiden er maj-juni, og imago flyver i solskin ofte højt om værtsplanten; den kommer desuden til lys.

P. schreibersiana er fundet i det meste af Europa. I vore nærmeste omgivelser kendes den fra Sverige (Gotland og Uppland), Finland, Estland, Letland, Polen, Tyskland, Holland og England.

Det danske eksemplar er taget på lys.

Phtheochroa schreibersiana (Frölich, 1828) placeres i den danske fortegnelse (Karsholt & Stadel Nielsen, 2013: 32) efter *P. inopiana* (Haworth, 1811). (P. Falck).

Phalonidia udana (Gn.). SJ: MF79 Tingdal, 1 stk. 11.vii.2014 (E. Palm). **Ny for SJ.**

Phalonidia permixtana (Den. & Schiff.). SJ: NF17 Frøslev Krat, 1 stk. 26.vii.2014 (J. Trepax). **Ny for SJ.**

Cochylidia moguntiana (Rösl.). LFM: UB20 Ulvshale, 1 stk. 22.v.2014 (S. B. Christensen). NEZ: UB25 Karlstrup Strand, i antal 5.viii.2014 (K. Gregersen, A. Hinsby).

Cochylis roseana (Hw.). SZ: PG42 Kobæk Skov, antal la. 15.iii.2014, *Dipsacus fullonum* (gærde-kartebolle) (K. Gregersen). **Ny for SZ.**

Apotomis infida (Heinr.). NEZ: UB36 Hundige Parken, 4 stk. 24.vii.2014 (M. Andersen).

Hedya dimidiata (Cl.). LFM: UA17 Mellemskov, 1 stk. 14.-27.vi.2014 (P. Tejlmann).

Phiaris umbrosana (Frr.). B: WA09 Dueodde, i antal 6.vi.2014 (P. Falck). **Ny for B.**

Endothenia pullana (Hw.). LFM: PF95 Bøtø, 1 stk. 2.-8.vii.2006 (K. Larsen). **Ny for LFM.**

Ancylis achatana (Den. & Schiff.). SJ: MF89, Sdr. Sejerslev, 2 stk. 6.vii. og 8.vii.2014 (E. Palm). **Ny for SJ.**

Epinotia pusillana (Peyer.). NWJ: NH05 Sjørup, i antal 31.vii.-1.viii.2014 (B. Lynggård, Å. Thorup); LFM: PF95 Bøtø, 1 stk. 31.vii.-6.viii.2014 (K. Larsen); NEZ: UB47 København Ø, 1 stk. 6.-10.viii.2014 (O. Karsholt), UB47 Søborg, 1 stk. 15.viii.2014 (K. Larsen). **Ny for NWJ.**

Crociosema plebejana Zell. SJ: MG70 Rømø, Vråby Plt., 1 stk. 12.x.-2.xi.2013 og 1 stk. 18.x.2014 (B. Lynggård, B. Martinsen), MG70 Ballum, 1 stk. 18.-31.x.2014 (B. Lynggård, B. Martinsen); LFM: PF95 Bøtø, 1 stk. 15.x.-8.xi.2014 (K. Larsen), PF46 Hummingen, 1 stk. 18.-23.x.2014 (F. Vilhelmsen); PF95 Gedesby Strand, 1 stk. 1.xi.2014 (S. Dyrsted, P. Tejlmann). **Ny for SJ.**

Gypsonoma nitidulana (Lien. & Zell.). SJ: MG91 Hønning Plantage, 2 stk. 2.vi.2014 (E. Palm). NWJ: MH96 Hjelm Hede, i antal 2.vi.2014 (B. Lynggård). **Ny for NWJ.**

Rhyacionia buoliana (Den. & Schiff.). SJ: MG81 Birkelev Tuegrave, 1 stk. 7.vi. og 2 stk. 18.vii.2014 (E. Palm). **Ny for SJ.**

Cydia conicolana (Heyl.). SJ: MG81 Birkelev Tuegrave, 1 stk. 26.v.2014 (E. Palm). **Ny for SJ.**

Cydia amplana (Hb.). SJ: MF89 Sdr. Sejerslev, 1 stk. 17.vii.2014 (E. Palm), MG71 Tvismark, Rømø, 1 stk. 23.vii.2014 (E. Palm), 1 stk. 1.-9.viii.2014 (B. Lynggård, B. Martinsen); F: PG23 Sprogø, 1 stk. 24.vii.2014 (O. Buhl, L. Jensen).

Grapholita discretana Wck. EJ: NH78 Lovnkær, 5 stk. 30.v og 12.vi.2014 (Å. Thorup, B. Lynggård).

Pammene luedersiana (Sorh.). SJ: MG81 Birkelev Tuegrave, 6 stk. 29.iv.2014 (E. Palm).

SESIIDAE

Sesia apiformis (Cl.). B: VB80 Rønne, antal la. 1.iii.2014, *Populus* sp. (poppel) (P. Falck). **Ny for B.**

Eusphesia melanocephala Dalm. B: WB00 Paradisbakkerne, fl. la. 2.iii.2014, *Populus tremula* (bævreasp) (P. Falck).

PYRALIDAE

Delplanqueia inscriptella (Dup.). **Ny for Danmark.**

Arten (fig. 11a,b) ligner meget *D. dilutella* (Denis & Schiffermüller, 1775) (fig. 12a-c), men adskiller sig ved forvingens mere rødliggrå eller rødbrune farve med mindre indblanding af hvidt, og desuden mangler det lyse inderste tværbånd, som findes hos *D. dilutella*. Hannerne er gennemgående lysere og mere tegnede end hunnerne, og der er desuden en vis individuel variation. *D. inscriptella* ligner desuden *Pempeliella ornatella* (Denis & Schiffermüller, 1775) (fig. 13ab), der også mangler inderste det lyse tværbånd i rodfeltet, men sidstnævnte kan kendes på sine mere brune forvinger med hvide tegninger og den næsten lige ydre mellemlinje.

Også de to arters genitalier er meget ens. Hos hannerne er der forskel på længden af den store torn (cornutus) i phallus. Denne er hos *D. inscriptella* (fig. 14) omtrent af samme længde som phallus, og den sammenfoldede vesica er lille, mens tornen hos *D. dilutella* (fig. 15) kun er ca. så halvt så lang som phallus, og den foldede del af vesica er betydelig større. Selve tornens brede er ikke afgørende, da bredden afhænger af den måde, præparatet er lejret på. Hos hunnerne er der forskelle i corpus bursa, der hos begge har to børstelignende signa. Den mindste af disse er forholdsvis kort og har intet skaft, mens den længste har et skaft, og børstehårene aftager mod bunden. *D. inscriptella* (fig. 16) har her en sklerotiseret, trekantet fortykkelse af skaftet, som mangler hos *D. dilutella* (fig. 17).

Larven beskrives fra Danmark som ensfarvet mørkebrun, næsten sort med sort hoved (Palm, 1986, som *dilutella*). Den er klækket fra *Thymus pulegioides* (bredbladet timian) (LFM: Høvblege, la. 21.v.1983, klækket 18.vi.1983, E. Palm). I litteraturen er den beskrevet ret forskelligt, bl.a. som rødbrun med ti grønne linjer, senere næsten sort med kun antydning af linjerne; hovedet gult med sorte pletter og nakkeskjoldet sort bagtil (Benander, 1964). Det er sandsynligt at nogle af beskrivelserne refererer til *D. dilutella*. Flyvetiden er fra slutningen af juni til ind i september.

Fig. 11a-b. *Delplanqueia inscriptella* (Dup.). Fig. 11a. Han, B: Svenskehavn, 21 mm. Fig. 11b. Hun, LFM: Høvblege, 22 mm.

Fig. 12a-c. *Delplanqueia dilutella* (D. & S.). Fig. 12a. Han, NEZ: Melby Overdrev, 20 mm. Fig. 12b. Hun, NEZ: Melby Overdrev, 19 mm. Fig. 12c. Afvigende form, han, NEZ: Asserbo, 21 mm.

Fig. 13a-b. *Pempeliella ornatella* (D. & S.). 13a. Han, NEZ: Liseleje, 22 mm. Fig. 13b. Hun, NEZ: Melby Overdrev, 18 mm.

Fig. 14. *Delplanqueia inscriptella* (Dup.). Phallus, gen. præp. Vilhelmsen 958.

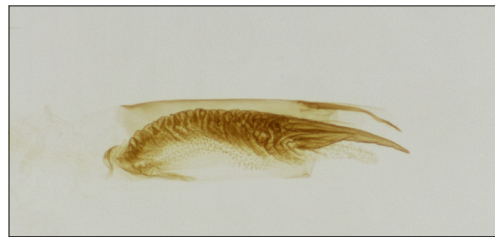

Fig. 15. *Delplanqueia dilutella* (D. & S.). Phallus, gen. præp. Vilhelmsen 1077.

Fig. 16. *Delplanqueia inscriptella* (Dup.). Hun genitalier, gen. præp. Vilhelmsen 957.

Fig. 17. *Delplanqueia dilutella* (D. & S.). Hun genitalier, gen. præp. Vilhelmsen 956.

Både *D. inscriptella* og *D. dilutella* er kendt fra Danmark siden 1800-tallet, og de behandles begge af van Deurs (1942) – førstnævnte under navnet »*Pempelia dilutella* Hb.« og sidstnævnte som »*Pempelia subornatella* Dup.« *D. inscriptella* er udbredt i den østlige del af Danmark (EJ, F, LFM, SZ, NWZ, NEZ og B). Fra Jylland kendes den kun fra EJ: Glatved. *P. dilutella* er mere udbredt i Danmark, men optræder ret lokalt. Den er efter 1959 fundet i distrikterne WJ, NWJ, NEJ, EJ, NWZ, NEZ og B. Der er desuden ældre fund fra SJ: Stensbæk Plantage, 1 stk. 5.vii.1952 (Worm-Hansen) og LFM: Møns Klint, 1 stk. 22.vi.1930 (E. Olsen) (begge ZMUC).

Palm (1986) omtaler kun *D. dilutella*, men billederne på tavle 2, figs. 23, 25 og 26 er *D. inscriptella*, og det gælder også tegningen af hangenitalierne (s. 63, fig. 56).

Den totale udbredelse er mangelfuldt kendt pga. sammenblanding med *P. dilutella*, men den er i vore nabofaunaer i hvert fald fundet i Storbritannien, Irland (Agassiz, 2015) og Sverige (bl.a. Öland og Gotland i ZMUC) samt sydpå i Frankrig, Italien og Montenegro.

Delplanqueia inscriptella (Duponchel, 1836) placeres i den danske liste (Karsholt & Stadel Nielsen, 2013: 41) efter *D. dilutella* (Denis & Schiffermüller, 1775). (O. Karsholt, F. Vilhelmsen)

Sciota fumella (Ev.). B: VB91 Melsted, 1 stk. 11.vi.2014, WB00 Malkværn, 1 stk. 13.vi.2014, WB01 Saltuna, 1 stk. 9.vii.2014, WB00 Årsdale, 1 stk. 13.vii.2014 og VA99 Sømarke, 1 stk. 15.vii.2014 (P. Falck, J. Møller).

Sciota rhenella (Zinck.). B: VA99 Raghhammer, 1 stk. 26.vii.2014 (P. Falck), VA99 Sømarke, 1 stk. 14.vi.2014 (P. Falck, J. Møller).

Nephterix angustella (Hb.). F: NG84 Odense, Stige, 2 stk. 26.vii. og 6.viii.2014 (O. Buhl).

Acrobasis tumidana (Den. & Schiff.). F: PG23 Sprogø, 2 stk. 4.-8.vii. og 24.vii.2014 (O. Buhl, L. Jensen).

Acrobasis obtusella (Hb.). B: VA99 Sømarken, 1 stk. 5.vii.2014, WB00 Grisby, 1 stk. 8.viii.2014 (P. Falck, J. Møller). **Ny for B.** Tidligere kendt i 1 stk. fra LFM: Birkemose.

Apomyelois bistriatella (Hulst). WJ: MG55 Skallingen, 1 stk. 30.viii.-6.ix.2014 (B. Lynggård, B. Martinsen); LFM: UA07 Horreby Lyng, 1 stk. 5.vii.2014 (K. Gregersen).

Eccopisa effractella Zell. LFM: PF95 Gedesby, 1 stk. 8.vii.2014 (P. Falck); B: VA99 V. Sømarken, 1 stk. 10.vii.2014 (P. Falck), 1 stk. 20.vii.2014 (F. J. Nielsen), Dueodde, 3 stk. 11.vii, 14.-19.ix. og 3.-27.x.2014 (B. J. K. Nielsen); 1 stk. 21.ix.2014 (F. J. Nielsen), VA99 Raghhammer, 1 stk. 26.vii.2014 (P. Falck), VA99 Ø. Sømarken, 1 stk. 28.ix.2014 (P. Falck, J. Møller). **Ny for B.**

Tidligere kun kendt i 1 stk. fra Falster: Mellemskoven, 1992.

Euzophera fuliginosella (Hein.). B: WB00 Svenskehavn, 1 stk. 5.vii.2014 (B. K. J. Nielsen), WB00 Årdsdale, 1 stk. 10.vii.2014 og VA99 Sømarken, 1 stk. 21.ix.2014 (P. Falck, J. Møller).

Tidligere kendt i 3 stk. fra Bornholm i 1960-61 og 1984.

Phycitodes lacteella (Roth.). B: WB00 Årdsdale, 1 stk. 20.ix.2014 (P. Falck, J. Møller). Tidligere kun kendt i 1 stk. fra B: Melsted i 2010.

Ecpyrrhorhoe rubiginalis (Hb.). NEZ: UB47 Søborg, 1 stk. 15.viii.2014 (K. Larsen); B: WB00 Årdsdale, 1 stk. 15.vii.2014 (P. Falck, J. Møller). **Ny for NEZ.**

Fig. 18. *Udea accolalis* (Zell.) Han, B: Grisby, 17 mm.

Udea accolalis (Zell.) B: WB00 Grisby, 1 stk. 20.ix.2014 (P. Falck, J. Møller). **Ny for Danmark.**

U. accolalis (fig. 18) er en forholdsvis lille art med et vingefang på 16-19 mm. Den ligner især *Anania fuscalis* (Den. & Schiff., 1775), der dog har en anden vingefacon og er tydeligere tegnet, samt *U. prunalis* (Lienig & Zeller, 1846), der er tydeligt større.

Genitalier er vist hos Slamka (1995).

Larven angives at leve på *Senecio vulgaris* (almindelig brandbæger), *Picris* sp. (bittermælk) og *Pulicaria dysenterica* (strandloppeurt) i maj-juni og august-september (Palm, 1986, Leraut, 2012). Arten har to generationer med flyvetid i april-juni og august-september.

Arten er især udbredt i den østlige del af Europa og er desuden fundet spredt i Mellemeuropa. Nærmest er *accolalis* fundet i den sydlige del af Tyskland og Polen, Baltikum, sydlige Finland, samt Sverige, hvor der er enkelte ældre fund fra Skåne og Gotland – senest 1975. Det danske eksemplar er taget i lysfælde.

Udea accolalis (Zeller, 1867) placeres i den danske fortegnelse (Karsholt & Stadel Nielsen, 2013: 43) efter *U. inquinatalis* (Lienig & Zeller, 1846). (P. Falck).

Diasemia reticularis (L.). LFM: PF95 Bøtø, 1 stk. 24.vii.-30.viii.2014 (K. Larsen); UA39 Mandemærke, 1 stk. 28.-29.vii.2014 (O. Karsholt); B: VA99 Boderne, VA99 Sømarken, WB01 Saltuna, WB01 Listed, VB91 Melsted, WB00 Grisby, WB00 Årsdale, WB00 Malkværn, WA09 Snogebæk, WA09 Dueodde, i antal >200 stk. 19.vii.-3.viii.2014 (flere samlere).

Diasemiopsis ramburialis (Dup.). SJ: MG70 Rømø, Vråby Plt., 1 stk. 18.-31.x.2014 (B. Lynggård, B. Martinsen), MF79 Tingdal Plantage, 1stk. 1.xi.2014 (E. Palm); WJ: MG45 Oksby Plantage, 2 stk. 1.xi.2014 (P. Falck, J. Møller), MG55 Ho Klitplantage, 1 stk. 2.xi.2014 (F. J. Nielsen).

Spoladea recurvalis (F.). LFM: PF95 Gedesby, 1 stk. 15.x.-8.xi.2014 (K. Larsen); NEZ: UB36 Hundige Strand, 1 stk. 19.x.2014 (M. Andersen); B: WB00 Grisby, 1 stk. 17.x.2014 og WB00 Årsdale, 1 stk. 31.x.2014 (P. Falck, J. Møller).

Agriphila poliellus (Tr.). NEZ: UC40 Niverød, 1 stk. 28.viii.1997 (F. J. Nielsen).

Catoptria osthelderi (Latt.). SJ: MG91 Lindet Skov, 1 stk. 19.vii.2014 (E. Palm). **1. fund for SJ efter 1959.**

Catoptria verellus (Zinck.). SJ: NF17 Frøslev Krat, 1 stk. 26.vii.2014 (J. Trepax). **Ny for SJ.**

Thisanotia chrysonuchella (Scop.). F: PF18 Vindeby, Lindelse, 1 stk. 22.v.2014 (J. Trepax).

Listen for 2014 er udarbejdet på grundlag af indberetninger fra: M. Andersen, Hundige; K. Bech, Ølsted; S. B. Christensen, Åbyhøj; K. Gregersen, Sorø; G. Jeppesen, Elkenøre pr. Idestrup; P. E. Jørgensen (†), Århus C; N. Lykke, Otterup; B. Lynggård, Skave pr. Holstebro; B. Martinsen, St. Torøje; B. J. K. Nielsen, Helsingør; F. J. Nielsen, Kokkedal; E. Palm, Sdr. Sejerslev pr. Højer; U. Seneca, Kalundborg; P. Szyska, Gedesby pr. Gedser; P. Tejlmann, Valby; Å. Thorup, Stoholm; J. Trepax, Lindelse; E. Vesterhede, Tårnby; R. Voith, Norge – samt forfatterens egne fund.

Vi har desuden medtaget fund gjort af følgende: S. Dyrsted, Karlslunde; M. Graversen, NHMÅ, Århus; V. Hansen, Hinnerup; L. Jensen, Gelsted; J. Møller, Åkirkeby og B. K. Stephensen, Odense.

Vi takker desuden D. J. L. Agassiz, Weston-super-Mare, UK, M. Mutanen, Oulu, Finland og F. Slamka, Bratislava, Slovakiet for oplysninger til kommentaren om *Delplanqueia inscriptella*, og Knud Bech for oplysninger om pyralider fra Bugbase.

Vi bringer en tak til alle, der har medvirket til, at denne liste kan give et så fyldestgørende billede som muligt af småsommerfuglesæsonen 2014.

Litteratur (2014)

- Agassiz, D., 2015. *Delplanqueia* [sic!] *inscriptella* (Duponchel, 1836) a sister species of *D. dilutella* (Denis & Schiffermüller, 1775) (Lepidoptera: Pyralidae) resident in Britain. *Entomologist's Record and Journal of Variation* 127: 185-189.
- Artdatabanken, 2015. <http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/101735>
- Bech, K., F. Helsing, L. Jensen, S. Kjeldgaard, K. Knudsen, B. S. Larsen, E. S. Larsen, H. E. Møller & P. Szyska, 2015. Fund af storsommerfugle i Danmark 2014. *Lepidoptera* 10(9) (Tillæg): 1-79.
- Benander, P., 1964. Notes on larvae of Swedish Micro-Lepidoptera. I. *Opuscula entomologica* 29: 266-272.
- Bengtsson, B. Å., R. Johansson & G. Palmqvist, 2008. Fjärilar: Käkmaler-säckspinnare. Lepidoptera: Micropterigidae-Psychidae. *Nationalnycklen til Sveriges flora og fauna*. 646 pp. Uppsala.
- Bradley, J. D., W. G. Tremewan & A. Smith 1973. *British tortricoid moths. Cochylidae and Tortricidae: Tortricinae*. viii + 251 pp., 47 pls. London.
- Buhl, O. (ed.), 2015. *Danske småsommerfugle 1927-2013*. <http://fynskeinsekter.dk/downloads/DANSKE%20MICROS%201927%20-%202013,%20samlet.pdf>
- Buhl, O., P. Falck, O. Karsholt, K. Larsen & F. Vilhelmsen, 2014. Fund af småsommerfugle fra Danmark i 2013 (Lepidoptera). *Entomologiske Meddelelser* 82: 71-92.
- Bury, J., M. Hołowiński, T. Jaworski, M. Mleczak, W. Zajda & R. Zamorski, 2014. *Scardia boletella* (Fabricius, 1794) (Lepidoptera: Tineidae) in Poland – review of the studies and new data. *Fragmenta faunistica* 57: 111-139.
- Deurs, W. van, 1942. Sommerfugle VI. Pyralider. *Danmarks Fauna* 48: 1-115, pls. 1-10. København.
- Diakonoff, A., 1986. Glyphipterigidae. In: H. G. Amsel, F. Gregor, H. Reisser & R.-U. Roesler (eds): *Microlepidoptera Palaearctica* 7 (1): 1 - 436, 7(2): 175 pels. Karlsruhe.
- GST Kortviser, 2016. <http://kmswww3.kms.dk/kortpaanettet/findetsted.htm>. Geodatastyrelsen, København.
- Fredriksen, S., F. N. Rasmussen & O. Seberg (eds), 2006. *Dansk Flora*. 701 pp. København.
- Fritz, Ö., 2004. Jättesvampmal *Scardia boletella* i Halland – betydelsen av isolering, habitatareal och beståndshistorik. *Entomologisk Tidskrift* 125: 147-160.
- Gaedike, R., 2015. Tineidae I (Dryadaulinae, Hapsiferinae, Euplocaminae, Scardiinae, Nemapogoninae and Meessiinae). In: M. Nuss, P. Huemer & O. Karsholt (eds.): *Microlepidoptera of Europe* 7: 1-382.
- Graversen, M., 2015. *Scardia boletella* fundet i træ på Randers Havn. *Crataegi*, nr. 2, 26-27.
- Gilligan & Epstein, 2014. *Cacoecimorpha pronubana*. Tortricids of agricultural importance. http://idtools.org/id/leps/tortai/Cacoecimorpha_pronubana.htm
- Huemer, P. & O. Karsholt, 1999. Gelechiidae 1 (Gelechiinae: Teleiodini, Gelechiini). - In (P. Huemer, O. Karsholt and L. Lyneborg (eds): *Microlepidoptera of Europe* 3: 1-356.)
- Karsholt, O. & P. Stadel Nielsen, 2013. *Revideret fortegnelse over Danmarks Sommerfugle*. Lepidopterologisk Forening, København. 120 pp.
- Koster, J.C. & Sinev, S. Yu., 2003. Momphidae, Batrachedridae, Stathmopodidae, Agonoxenidae, Cosmopterigidae, Chrysopeliidae. In: P. Huemer, O. Karsholt and L. Lyneborg (eds): *Microlepidoptera of Europe* 5: 1-387.
- Larsen, C. S., 1916. Fortegnelse over Danmarks Microlepidoptera. *Entomologiske Meddelelser* 11: 28-319.
- Larsen, C. S., 1927. Tillæg til fortegnelse over Danmark Microlepidoptera. *Entomologiske Meddelelser* 17: 7-211.

- Palm, E., 1986. Nordeuropas pyralider – med særlig henblik på den danske fauna (Lepidoptera: Pyralidae). *Danmarks Dyreliv* 3: 1-287, pls 1-8.
- Razowski, J., 1990. Motyle (Lepidoptera) Polski. Czecs 16 - Coleophoridae. *Monografie Fauny Ploski* 18: 1-260, 1 pl. Warszawa & Krakow.
- Razowski, J., 2002. Tortricinae and Chlidanotinae. *Tortricidae (Lepidoptera) of Europe* 1: 1-247. Bratislava.
- Signorile, L., 2012. An unusual, new larval host-plant for *Cacoecimorpha pronubana* (Hübner, 1799) (Lepidoptera:Tortricidae). *Entomologist's Gazette* 63: 49-51.
- Slamka, F., 1995. *Die Zünslerfalter (Pyraloidea) Mitteleuropas*. 112 pp., Bratislava.
- Svensson, I., 2006. *Nordens vecklare (Tortricidae)*. 349 pp, Lund.